

Урок літературного читання в 4 класі з використанням прийомів мнемотехніки

Вчитель початкових класів

Філіпенко С. М.

Тема: ТАРАС ШЕВЧЕНКО. ВІТЕР ВІЄ-ПОВІВАЄ...(НАПАМ'ЯТЬ). ВІТЕР З ГАЄМ РОЗМОВЛЯЄ...

Мета: поглиблювати знання учнів про творчість Т. Г. Шевченка; вдосконалювати навички свідомого виразного читання поетичних творів, уміння добирати потрібну інтонацію під час читання; розвивати зв'язне мовлення учнів, асоціативне мислення, творчу уяву, зорову і слухову пам'ять; виховувати любов до художнього слова.

Обладнання: підручник «Літературного читання» О. Я. Савченко, аудіо запис вірша «Вітер віє, повіває...», картинки для показу з використанням TV та DVD, аркуші А 4, олівці , фломастери(для роботи в групах, мнемотехніки), таблиця « Виразне читання вірша».

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Нумо, діти, підведіться!

Всі приємно посміхніться.

Пролунав уже дзвінок,

Починаємо урок!..

Вправа ” Очікування ”.

- Сьогодні в нас особливий урок. І тому я очікую, що ви всі будете:

Уважні,

Розумні,

Організовані,

Кмітливі.

- А що ви очікуєте від уроку?

II. МОВЛЕННЄВА РОЗМИНКА

Робота в групах. Гра «Алфавіт — стоп!»

Ведучий мовчки промовляє алфавіт. Один із гравців дає команду «стоп», а ведучий оголошує літеру, на якій він зупинився. Кожна команда записує якомога більше слів за вивченою категорією.

Наприклад, літера «К».

Істоти: качка, кенгуру, каменярь, коваль...

Неістоти: кукурудза, каша, календар, клен...

Власні: Київ, Катерина, Кіліманджаро...

Загальні: коридор, краватка, капуста...

ІІІ. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Гра «Хто краще?»

Конкурс на краще виразне читання оповідання Т. Шевченка «Про себе».

ІV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні ми продовжимо ознайомлення з творчістю Т. Г. Шевченка. Поезія великого Кобзаря стала нетлінною частиною духовного буття українського народу. Т. Г. Шевченко для нас — це не тільки те, що вивчають, а й те, чим живуть, з чого черпають сили й надії. Ми будемо вивчати вірші з використанням прийомів мнемотехніки.

V. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Опрацювання вірша Т. Г. Шевченка «Вітер віс-повіває...»

videoplayback.m4a

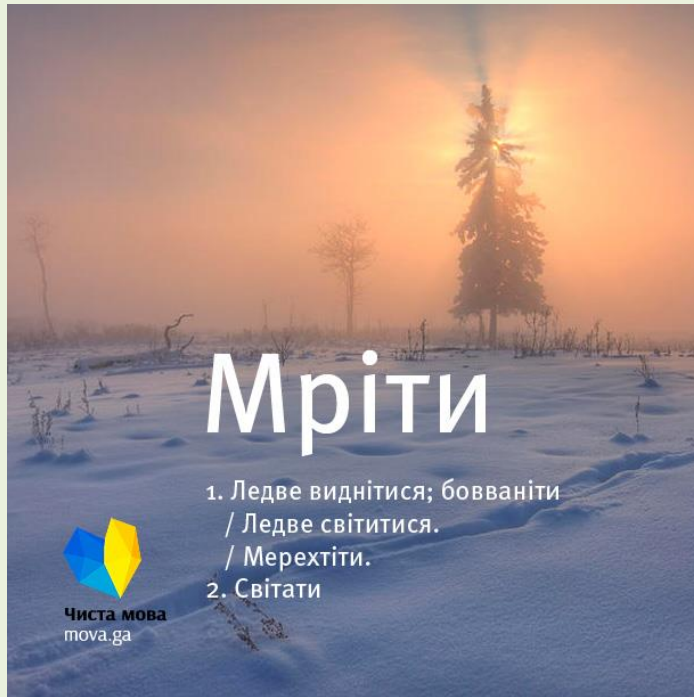
1) Слухання вірша (аудіо запис) .

— Чи сподобався вам вірш?

— Який настрій він у вас викликав?

2) Словникова робота

- А там тільки мріє.

— Хто такі кобзарі?

Цікаво знати!

Колись у сиву давнину, ходили по Україні старі люди (часто вони були сліпі), співали про тяжке життя, про героїчні подвиги козаків. Співаючи, вони грали на музичному інструменті — кобзі (бандурі). Назва інструмента і дала назву музикам — кобзарі.

Шевченко не грав на кобзі, не співав пісень на дорогах України. Але коли читаєш його твори, то ніби чуєш ніжну, сумну пісню про тяжке життя народу.

Свою першу збірку творів (1840 р.) поет назвав «Кобзар». Входило до неї тоді 8 поезій.

3) Робота за ілюстрацією.

— Розгляньте картину Василя Касіяна «Кобзар».

— Кого художник зобразив на картині? Які кольори він використав?

— Який настрій вони створюють? Як передають характер героя?

— Що можна сказати про кобзаря?

— Що зображено на другому плані картини?

— Які відчуття викликає картина?

4) Гра «Рибки».

Самостійне мовчазне читання вірша учнями.

5) Прийом мнемотехніка. Використання мнемодоріжки для заучування 1 строфи вірша.

Поетапне виконання .

Перший етап – малюємо.

- Підготуйте аркуші, олівці або фломастери, 1 учень читає вірш, а інші малюють картинки, з якими асоціюються слова вірша.

Другий етап – зчитуємо інформацію з

листка. Підготовка до виразного читання вірша

— У якому темпі, з якою інтонацією та силою голосу будете читати вірш?

— Які слова виділите голосом при читанні?

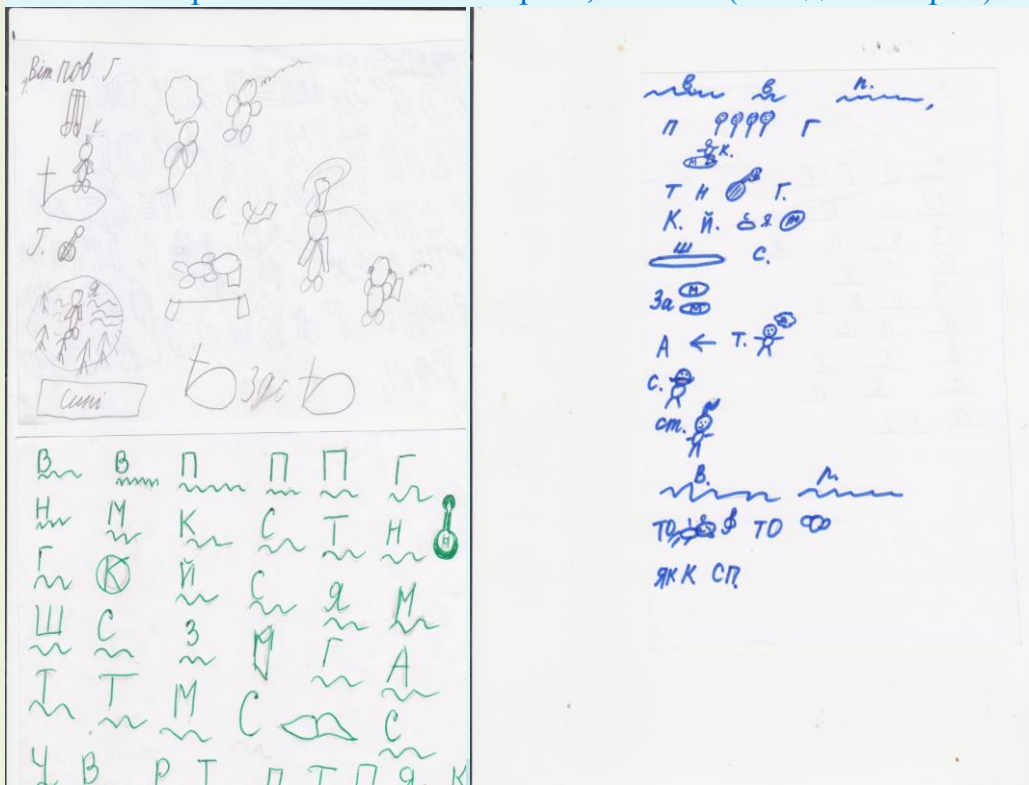
— Де зробите паузу? (Позначення пауз, логічного наголосу).

- Прочитуємо вірш з листочків хором.

Третій етап – зчитуємо інформацію з пам'яті.

- Хто бажає розповісти напам'ять?

Вивчення вірша Т.Шевченка “Вітер віє, повіває”(метод Піктограм)

Виразне читання вірша учнями напам'ять.

4) Аналіз змісту вірша з елементами вибіркового читання.

— Що автор говорить про вітер?

— Які уособлення використовує?

— З чим порівнює степ?

— Якими словами поет описує кобзаря?

— Як ви розумієте зміст виділеного вислову?

2. Фізкультхвилинка

3. Опрацювання вірша Т. Г. Шевченка «Вітер з гаєм розмовляє...» методом «Абревіатури»

1) Виразне читання вірша вчителем.

— Чи сподобався вам вірш?

— Які картини ви уявляли, слухаючи його?

— Які почуття він у вас викликав?

2) Робота над таблицею « Читання вірша».

1. Прочитай вірш.

2. Визнач загальний характер вірша.

3. Постав логічні наголоси, розстав паузи.

4. Визнач темп читання.

5. Підготуй відповіді на запитання.

6. Головна думка твору.

7. Прочитай вірш виразно.

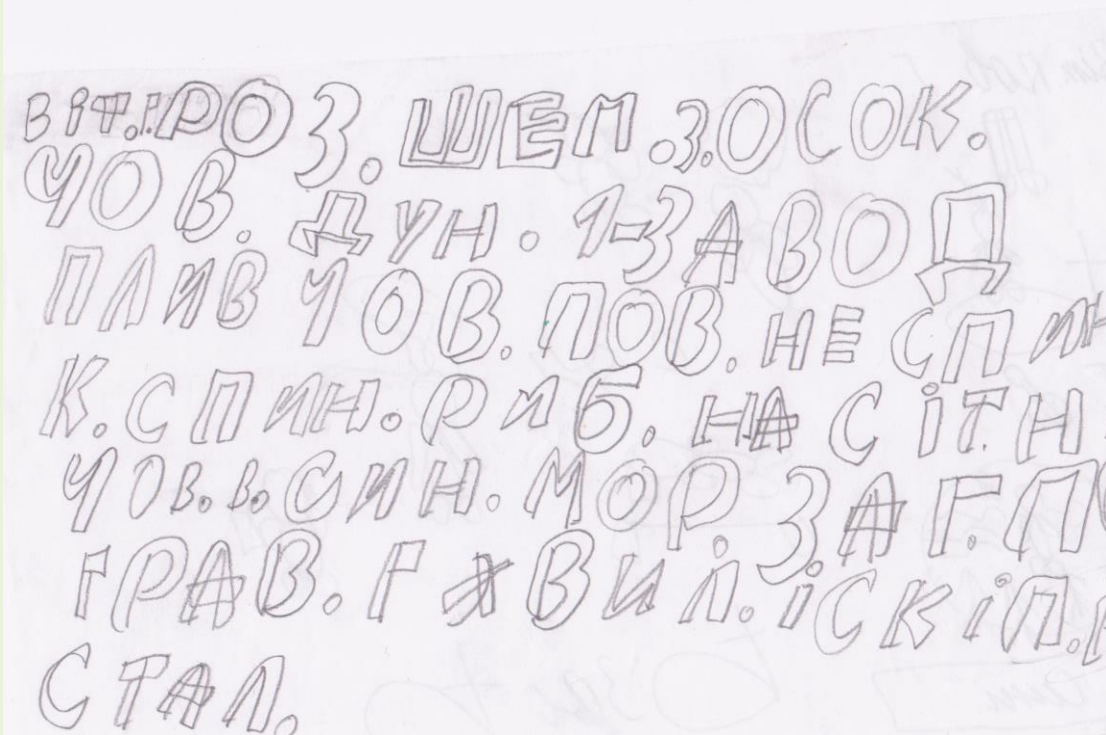
3) Самостійне читання вірша учнями, запис вірша за допомогою початкових букв, або складів.

4) Читання вірша учнями в парах. Підготовка до виразного читання вірша

5) Гра «Диктор телебачення». Виразне читання вірша учнями.

Учні мають виразно прочитати вірш, періодично відриваючи погляд від листочка, щоб подивитися на «глядачів».

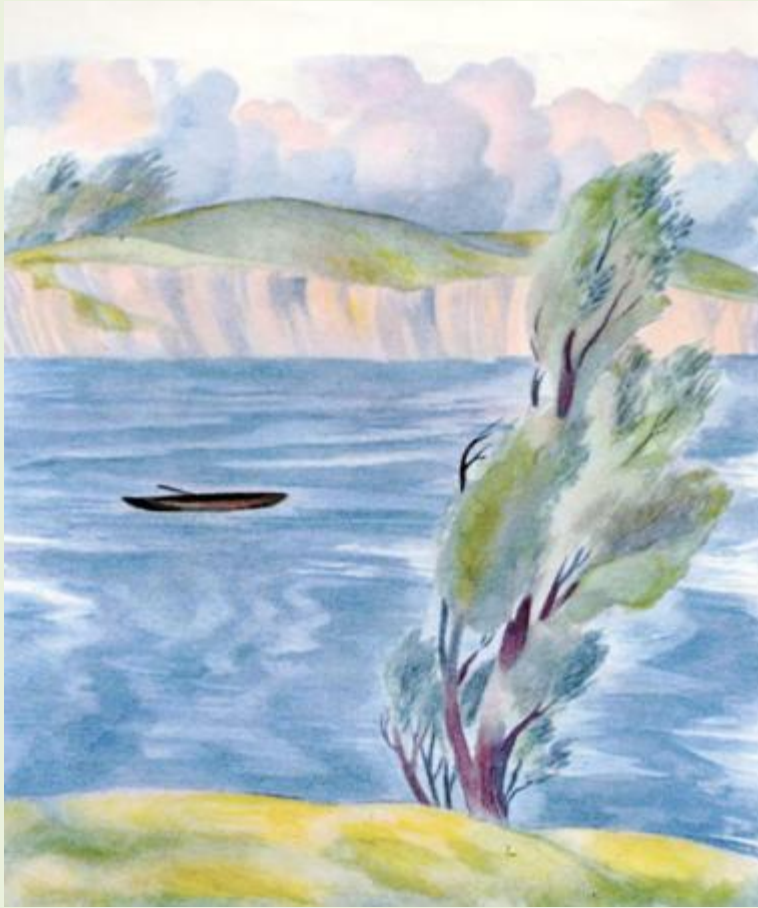
Вірш Т. Шевченка "Вітер з гаєм розмовляє" (метод "Абревіатури")

4) Аналіз змісту вірша з елементами вибіркового читання.

- Що поет описує у вірші?
- Які уособлення вживає?
- Де плив човен?
- Чому його ніхто не спиняє?
- Куди поплив човен?
- Що з ним сталося?
- Як поет передав картини тиші і неспокою в природі?

5) Робота за ілюстрацією.

- Розгляньте ілюстрацію до цього вірша.
- Що художник зобразив на ілюстрації? Які кольори він використав?
- Який настрій вони створюють? Як передають картину неспокою в природі?
- Яким рядкам твору відповідає ілюстрація?

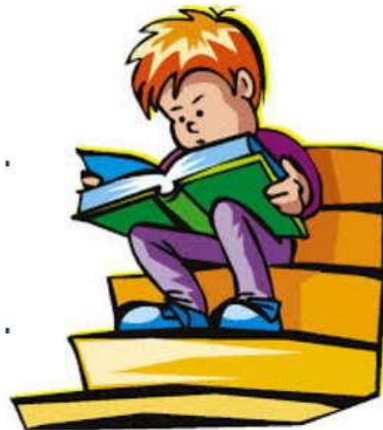
VI. ПІДСУМОК УРОКУ

Вправа «Незакінчене речення» :

Я довідався...

Я зрозумів...

Я здивувався.

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Навчитися виразно розповідати напам'ять вірші «Вітер віє-повіває...» або «Вітер з гаєм розмовляє»(за бажанням на вибір)(с. 84–85).

